

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/60/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2718201647
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2718201647.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Andrea Dudášová, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: A. J., narodená XX.X.XXXX, bytom u matky a E. J., narodený XX.X.XXXX, bytom u matky, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, deti rodičov: matka P. H., narodená XX.X.XXXX, bytom W. XXXX/XX, G., zastúpená advokátkou: JUDr. Marta Vícenová, so sídlom Záhorácka 5478/15B, Malacky, otec J. J., narodený X.X.XXXX, bytom R. XXXX/XX, J., zastúpený splnomocnencom: Advokátska kancelária Machová s.r.o., so sídlom Sasinkova 886/16, Skalica, o zvýšení výživného a o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Skalica č. k. 8P/137/2018-79 zo dňa 3.7.2019, takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **r u š í a** vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zvýšil výživné otca na maloletú A. zo sumy 170 eur mesačne na sumu 190 eur mesačne s účinnosťou od 9.11.2018, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, výrokom II. zročné výživné na maloletú A. za čas od 9.11.2018 do 30.6.2019 v sume 154,66 eur otcovu uložil zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 20 eur spolu s bežným výživným k rukám matky počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, výrokom III. zvýšil výživné otca na maloletého E. zo sumy 150 eur mesačne na sumu 170 eur mesačne s účinnosťou od 9.11.2018, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, výrokom IV. zročné výživné na maloletého E. za čas od 9.11.2018 do 30.6.2019 v sume 154,66 eur uložil otcovi zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 20 eur spolu s bežným výživným k rukám matky počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, výrokom V. zmenil rozsudok Okresného súdu Skalica č.k. 5P/13/2013-71 zo dňa 23.7.2013 v časti bežného výživného na maloletú A. a maloletého E., výrokom VI. návrh otca o zníženie výživného na maloletú A. a maloletého E. zamietol a výrokom VII. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 78 ods. 1 veta prvá, § 26, § 62 ods. 1, 2, 5, § 65 ods. 1, 2, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, § 52 Civilného mimosporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že maloletá A. pri poslednej úprave výživného navštevovala 1. ročník ZŠ v G., v súčasnosti je už žiačkou 7. ročníka ZŠ. V súvislosti s prechodom maloletej do vyšších ročníkov školského systému nepochybne vzrástli náklady na jej výživu, školské potreby, životné náklady primerané veku, osobné potreby, záľuby a celkový rozvoj maloletej. Maloletý E. pri poslednej úprave výživného navštevoval materskú školu, v súčasnosti je žiakom 6. ročníka ZŠ v G.. V súvislosti s nástupom maloletého do školského systému vzrástli náklady na jeho výživu, školské

potreby, životné náklady primerané veku, osobné potreby, záľuby a celkový rozvoj maloletého. Otec pri poslednej úprave výživného bol zamestnaný v spoločnosti S. - Q., s.r.o., ktorá je prakticky rodinný podnik, nakoľko konateľkou je jeho matka a jej manžel je konateľ a spoločník, jeho oficiálny mesačný príjem bol 429 eur. Súd však uzatvoril, že reálny príjem otca je oveľa vyšší s poukazom na jeho možnosti a schopnosti s prihliadnutím na poskytnuté benefity zamestnávateľom a matkou, a to v sume cca 1.417 eur. Otec si hľadal aj iné zamestnanie, avšak sa mu nikto neozval. Otec uzatvoril manželstvo s C. J. a narodil sa im syn R.. Manželka bola na rodičovskej dovolenke. Bývali v plne zariadenom rodinnom dome v J., ktorý je v osobnom vlastníctve jeho matky a jej manžela. Nájomné neplatil, platil iba náklady za elektriku a vodu a komunálny odpad. Na stravu minul asi 100 eur mesačne. V súčasnosti je otec od 11.3.2019 opäť zamestnaný v spoločnosti S. - Q., s.r.o. s čistým príjmom podľa vyjadrenia otca 510 eur. Brigádne si ešte privyrába vytváraním log na počítači, za jedno logo inkasuje 15 eur, v minulosti sa tiež otec venoval aj skladaniu počítačov. Aj v súčasnosti býva s manželkou a maloletým R. ako aj maloletým S. v rodinnom dome jeho matky, za ktorý neplatí nájom ani náklady za plyn. Otcovi teda pribudla jedna vyživovacia povinnosť k maloletému S., narodenému XX.X.XXXX. Jeho manželka má vysokoškolské vzdelanie a je zamestnaná na polovičný úväzok v spoločnosti R., s.r.o. s príjmom cca 400,-eur mesačne. Celkové mesačné pravidelné výdavky otca na domácnosť a maloleté deti sú v súčasnosti cca 696,99 eur. Otcovi teda vzrástol príjem, pričom aj naďalej využíva benefity poskytované jeho matkou, ako aj spoločnosťou S. - Q., s.r.o., kde je zamestnaný a ktorá je vo vlastníctve jeho rodičov. U matky nastal od poslednej úpravy výživného nárast v jej príjmoch, keď momentálne matka zarába v priemere o 489,97 eur mesačne viac. Matka pri poslednej úprave výživného dosahovala priemerný mesačný príjem vo výške 291,60 eur, jej terajší mesačný príjem aj s brigádou momentálne činí cca 781,57 eur v čistom. Matka bývala v spoločnej domácnosti s maloletými deťmi v 3-izbovom byte, ktorý je v jej osobnom vlastníctve. Bola zamestnaná ako učiteľka materskej školy na polovičný úväzok. Matka v súčasnosti aj naďalej býva v 3-izbovom byte spolu s maloletými deťmi, ktorý je v jej osobnom vlastníctve. Aj v súčasnosti matka pracuje ako učiteľka v Základnej škole s materskou školou G., avšak už na plný úväzok. Matka si navyše privyrába brigádne - upratuje domácnosti. Počet vyživovacích povinností sa u matky nezmenil. Celkové pravidelné mesačné výdavky matky na domácnosť a maloleté deti sú v súčasnosti cca 747,50 eur.

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že je dôvodné zvýšiť výživné otcovi na maloletú A. zo sumy 170 eur mesačne na sumu 190 eur mesačne a na maloletého E. zo sumy 150 eur mesačne na sumu 170 eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu na súd, t. j. od 9.11.2018. Súd prvej inštancie pri výpočte výšky výživného otca nevychádzal iba z reálnych príjmov otca, ktoré sú nízke a z týchto potom striktné nepočítal 20 % až 30 % z priemerného čistého zárobku otca, ale zobral do úvahy najmä možnosti a schopnosti otca, ktoré umožňujú otcovi dosahovať vyšší zárobok, resp. snaha otca zamestnať sa v takej sfére, v ktorej zarobí oveľa viac peňazí a z ktorého zárobku bude môcť všetky svoje maloleté deti vyživovať na patričnej úrovni. Súd prvej inštancie bral do úvahy skutočnosť, že otec je opätovne zamestnaný v spoločnosti S. - Q., s.r.o., ktorá je vo vlastníctve jeho rodičov a v ktorej ma pracovnú zmluvu „iba“ na sumu 650 eur v hrubom, pričom v článku IV zmluvy zo dňa 8.3.2019 je uvedené že, „okrem tejto mzdy mu môže byť vyplatená prémie do výšky 50 % tejto sumy, prípadne mimoriadne prémie podľa výsledku hospodárenia spoločnosti po odsúhlasení vedení spoločnosti.“ Je teda zrejme, že otec i naďalej poberá výhody a benefity od tejto spoločnosti, ako aj benefity od matky, ktorá otcovi dala do užívania svoj plne zariadený rodinný dom, za ktorý platí iba minimálne náklady. Podľa vyjadrenia otca tento vytvára na počítači reklamné logá, za ktoré inkasuje 15 eur za jedno. Je teda zrejme, že otec je šikovný v oblasti počítačov, či už skladanie počítačových zostáv alebo práca v reklamnej oblasti vytváraním log. Otec naďalej žije v spoločnej domácnosti s manželkou, ktorá taktiež je povinná sa podieľať na výdavkoch domácnosti, pričom súdu prvej inštancie neunikla skutočnosť, že zdravá manželka otca s vysokoškolským vzdelaním pracuje ako pomocná sila v kuchyni a pracuje iba na polovičný úväzok s príjmom cca 400 eur. Otec navyše pije príležitostne alkohol, najmä v teplých dňoch (pivo) a fajčí 10-11 cigariet denne, čo znamená, že vyfajčí jednu krabičku cigariet za dva dni, t. j. 15 krabičiek za mesiac (15 x cca 3 eurá = 45 eur). V prípade, že otec prestane fajčiť, môže bez problémov hradiť zvýšené výživné na maloleté deti. V neposlednom rade je potrebné poukázať na skutočnosť, že rodičia otca zaplatili maloletým deťom zameškané výživné za roky 2011-2018 spolu vo výške 20.303,09 eur a platili za otca aj bežné výživné od septembra 2018 do marca 2019, odkedy otec platí matke výživné zo svojho príjmu. Otcova argumentácia poukazujúc na svoj zlý zdravotný stav je toho času nedôvodná s poukazom na správu jeho ošetrojúceho lekára, ktorý v správe zo dňa 24.6.2019 uviedol, že otec je v súčasnosti práceschopný. Otec neustále argumentuje svojim zlým zdravotným stavom, pričom v súčasnosti si podal žiadosť o priznanie invalidného dôchodku. Skutočnosť, že otec podal takúto žiadosť ešte neznamená, že mu bude aj vyhovené. Otec ďalej argumentoval tým, že sa

snažil zamestnať a posielal životopisy rôznym spoločnostiam, ktoré mu však neodpovedali. Predmetnú argumentáciu otec používa minimálne 6 rokov, pričom s poukazom aj na správy zo spoločností, kde otec pracoval je zrejme, že otec bol zo všetkých spoločností „vyhodený“, pretože si neplnil svoje pracovné povinnosti. Z uvedeného je zrejme, že otec nemá záujem pracovať a dosahovať vyšší zárobok, čím by sa mohol aj vyššou mierou podieľať na výžive všetkých svojich maloletých detí. Súd prvej inštancie mal za to, že otec s ohľadom na jeho súčasný príjem, jeho možnosti a schopnosti aj pri zohľadnení ďalšej vyživovacej povinnosti na maloletého S. je schopný platiť výživné na maloletú A. a maloletého E. v uvedenej zvýšenej výške, pričom táto suma zodpovedá ako možnostiam a schopnostiam obidvoch rodičov, tak aj odôvodneným potrebám maloletých detí. Nakoľko mal súd prvej inštancie preukázané dôvody na zvýšenie výživného, návrh otca na zníženie výživného ako nedôvodný zamietol.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec. V odvolaní uviedol, že na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, na základe ktorých rozhodol o zvýšení výživného na maloleté deti a rovnako nie je možné sa stotožniť ani s vyhodnotením jeho majetkových pomerov, ako i schopností, možností a celkovej sociálnej situácie tak, ako je uvedené v rozsudku. Z odôvodnenia rozsudku absolútne nie je možné odvodiť, aké benefity má otec využívať zo spoločnosti S. - Q. s.r.o., v ktorej je od 11.3.2019 zamestnaný, pričom tomuto zamestnaniu predchádzali rôzne iné zamestnania a jeho dopyty a žiadosti, ktorými si hľadal zamestnanie. Rovnako nie je možné z odôvodnenia rozsudku ani odvodiť, aké benefity sú mu poskytované jeho matkou a v čom tieto benefity spočívajú. Konštatovanie súdu prvej inštancie v tom smere, že mu zo spoločnosti S. - Q. s.r.o. môžu byť v zmysle uzatvorenej pracovnej zmluvy vyplácané prémie do výšky 50 % zárobku v prípade mimoriadnych výsledkov hospodárenia je síce pravdou, avšak súd prvej inštancie absolútne nemal preukázané, že táto potencionálna možnosť bola vôbec realizovaná od jeho prijatia do zamestnania a že mu bol vyplatený akýkoľvek iný nárok zo strany zamestnávateľa, okrem mzdy. Za možnosti a schopnosti súd prvej inštancie ustálil benefity, ktoré má prijímať zo spoločnosti S. - Q. s.r.o., pričom ich však ničím ne kvalifikuje a nešpecifikuje, ako i potencionálny príjem (odmenu) vyplývajúci z uzatvorenej pracovnej zmluvy a zároveň neidentifikované benefity od jeho matky. Súd prvej inštancie absolútne nebral do úvahy a nezaoberal sa skutočnosťami preukazujúcimi jeho reálnu a faktickú možnosť a schopnosť dosahovať zárobok, poukazujúc najmä na dosiahnuté vzdelanie a možnosti uplatnenia v odbore a v regióne, zamestnanosť v regióne, zdravotné obmedzenia a zdravotný stav preukázaný lekáskymi správami, ako i skutočnosť, že výška výživného, ktorá mu bola určená s celkovými nákladmi mesačne je vo výške 696,99 eur, čo predstavuje sumu, ktorá je vysoko nad priemer 20 až 30 % určovania výživného s poukazom na rozhodovaciu prax súdov v obdobných veciach. Súd prvej inštancie absolútne neprihliadal na jeho faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Rovnako nebolo v prejednávanej veci prihliadané k počtu, druhu a výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností, ktoré otec má. Z vykonaného dokazovania bezpochyby vyplynulo, že otec má ukončené vzdelanie v odbore stavebná výroba - išlo o 2-ročnú školu, bez maturity, len s výučným listom, žiadne iné vzdelanie nemá a i keď súd prvej inštancie konštatuje, že podľa jeho názoru je šikovný na prácu s počítačmi, v tomto smere nemá absolútne žiadny kurz, ani vzdelanie, ani akúkoľvek odbornú vedomosť, pričom predpoklad súdu prvej inštancie, že v tejto oblasti by mohol dosahovať nejaký zárobok, je vágny, bez opory v akomkoľvek vykonanom dokazovaní, pretože predpoklad, že by niekto zo zamestnávateľov, príp. súkromných osôb zadával prácu v oblasti práce s počítačom "samoukovi", je bezpredmetný. Súd prvej inštancie bez ďalšieho nevyhodnotil, ani sa nevysporiadal s tvrdenými skutočnosťami týkajúcimi sa jeho zdravotných indispozícií a obmedzení, pričom preukázateľne je zrejme, že otec je pacientom viacerých odborných ambulancií, či už neurologickej, urologickej, ortopedickej aj psychiatrickej, z ktorých komplexného hodnotenia vzišla žiadosť o priznanie invalidného dôchodku. Situácia s celkovou výškou výživného 320 eur je pre neho bezvýhodisková, pretože výživné v celkovej výške mesačne 320 eur z jeho reálneho a faktického príjmu nie je schopný platiť dlhodobo a má za to, že výživné, ktoré je mu takto určené, je nereálnym a neobjektívnym obrazom jeho skutočnej životnej situácie, skutočných schopností, možností a reálnych príjmov. Rovnako je potrebné dať do pozornosti absolútne nepravdivý záver súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa posudzovania výkonu jeho práce u rôznych zamestnávateľov, kedy súd prvej inštancie konštatuje, že jeho snahu sa zamestnať a posielat životopisy rôznym spoločnostiam eviduje už asi 6 rokov, pričom s poukazom aj na správy z týchto spoločností, kde otec pracoval je zrejme, že mal byť zo všetkých spoločností "vyhodený", pretože si neplnil svoje pracovné povinnosti. Takýto záver je absolútne nepravdivý, nie je zrejme, na základe akých skutočností súd prvej inštancie dospel k tomuto záveru. Má za to, že pri posudzovaní potencionality jeho príjmov, bolo potrebné, aby súd prvej

inštancie zvažoval a vyhodnocoval všetky relevantné okolnosti, ktoré sa v konaní preukážu, minimálne s poukazom na výsledky Štatistického úradu SR, z ktorých možno zo Štruktúry miezd v SR za roky 2017 a 2018 odvodiť priemernú mesačnú mzdu mužov s určitým dosiahnutým vzdelaním, kedy by takáto mzda v jeho prípade bola vo výške 641 eur, poukazujúc pri tom na všetky vyššie uvádzané argumenty týkajúce sa jeho zdravotného stavu, počtu vyživovacích povinností a celkovej ekonomickej situácie. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie.

6. Matka a kolízny opatrovník odvolanie nepodali.

7. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Vo vyjadrení uviedla, že k úprave výživného došlo po 6 rokoch, na strane maloletých detí došlo k zásadnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje nárok matky na zvýšenie výživného. Matka preukázala potreby maloletých detí a takisto preukázala svoje príjmy pozostávajúce z príjmu v materskej škole a príležitostných brigád. Deklarovaný príjem otca v spoločnosti S. - Q., s.r.o považuje matka za fiktívny, nakoľko sa jedná o rodinnú firmu, ktorá dosahuje vysoké zisky. Pokiaľ by otec mal skutočne záujem sa zamestnať, v regióne sú možnosti pre zamestnancov so základným vzdelaním pohybujúce sa na úrovni 1.000 eur a navyše so zabezpečenou dopravou do zamestnania. Otec opakovane, dlhoročne tvrdí, že zdravotný stav mu neumožňuje sa zamestnať. Pokiaľ by sme uverili tvrdeniam otca o jeho zásadných zdravotných problémoch, tak už by bol invalidný dôchodca. Za otca platia výživné rodičia na základe dohody, otec neplatí nájomné, poplatky za plyn. V celom rozsahu sa matka stotožňuje s odôvodnením rozsudku.

8. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadril.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku, 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b), c) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

10. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o návrhu matky na zvýšenie výživného otca pre maloletú A. zo sumy 170 eur mesačne na sumu 250 eur mesačne a pre maloletého E. zo sumy 150 eur mesačne na sumu 250 eur mesačne s účinnosťou od 9.11.2018 a rozhodovanie o návrhu otca na zníženie výživného pre obe maloleté deti. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol o zvýšení výživného otca pre maloletú A. zo sumy 170 eur mesačne na sumu 190 eur mesačne a pre maloletého E. zo sumy 150 eur mesačne na sumu 170 eur mesačne s účinnosťou od 9.11.2018 a návrh otca na zníženie výživného zamietol. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody otca predstreté v odvolaní bolo posúdiť, či boli splnené podmienky na zvýšenie výživného pre maloleté deti v zmysle rozsudku súdu prvej inštancie, keď odvolacie dôvody otca smerovali proti akémukoľvek zvýšeniu výživného pre maloleté deti.

11. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

12. Podľa § 62 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (ods. 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (ods. 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to,

ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihladne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

13. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

14. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

15. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinností rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám.

16. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú -povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

17. Z obsahu spisu v prejednávanej veci však nemožno vyvodiť, že by súd prvej inštancie posudzoval vec dôsledne, a že by tomu dostatočne prispôsobil i postup pri dokazovaní. Vykonané dokazovanie o pomeroch rodičov a maloletých detí nezodpovedá tomu, aby na jeho základe mohol byť súdom prvej inštancie vyslovený záver o zvýšení výživného pre maloletú A. zo sumy 170 eur na sumu 190 eur mesačne a pre maloletého E. zo sumy 150 eur na sumu 170 eur mesačne s účinnosťou od 9.11.2018. Súd prvej inštancie sa nie dostatočne sústredil na zistenie príjmu rodičov, opodstatnenosť výdavkov uvádzaných rodičmi, ako i na zistenie životnej úrovne rodiny. Z obsahu potvrdenia o príjme matky od zamestnávateľa (odsek 11.) nie je možné zistiť, za aké konkrétne obdobie predstavuje priemerná čistá mzda matky sumu 681,57 eur a uvedené potvrdenie zo dňa 2.1.2019 je i tak už neaktuálne ku dňu vydania rozsudku súdu prvej inštancie dňa 3.7.2019 (odstup 6 mesiacov). Súd prvej inštancie tiež

nezisťoval komplexne majetkové a zárobné pomery otca, keď pri rozhodovaní vychádzal z jeho príjmu u zamestnávateľa S. - Q., s.r.o., u ktorého je otec zamestnaný od 11.3.2019, hoci súd prvej inštancie rozhodoval o zvýšení výživného s účinnosťou od 9.11.2018 (4 mesiace tomu predchádzajúce). Tiež len konštatovanie súdu prvej inštancie, že čistý príjem otca podľa jeho vyjadrenia predstavuje sumu 510 eur, nie je dostatočné, keďže súd prvej inštancie nemal túto skutočnosť preukázanú potvrdením od zamestnávateľa a nie je zrejmé, či sa jedná o priemerný čistý mesačný príjem a za aké obdobie. Súd prvej inštancie nezisťoval súhrnne zárobné pomery otca pre nástupom do zamestnania u zamestnávateľa S. - Q., s.r.o. minimálne 12 mesiacov predchádzajúcich podaniu návrhu, nevyhodnotil predchádzajúce pracovné pomery otca, jeho priemerný čistý mesačný príjem v týchto predchádzajúcich pracovných pomeroch a dôvody ich skončenia, v prípade nezamestnanosti otca v rozhodnom období nevyhodnotil jeho snahu získať zamestnanie a schopnosti a možnosti zamestnať sa. Príjmy rodičov neboli správne a dostatočne zistené, celkové možnosti a schopnosti otca neboli riadne vyhodnotené. Súd prvej inštancie vo vzťahu k požiadavke na zvýšenie výživného náležite nezisťoval všetky relevantné okolnosti pre rozhodnutie o povinnosti otca platiť zvýšené výživné na maloleté deti, pričom nevykonal i ďalšie dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a tým neposúdil všetky do úvahy prichádzajúce rozhodné okolnosti daného prípadu.

18. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

19. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

20. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka konania) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenia sa totiž chápu aj z hľadiska práv účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a tieto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-

l). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

21. Porovnávajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie s vyššie uvedenými kritériami je zrejmé, že súd prvej inštancie sa nimi dôsledne neriadil. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu nie sú zrejmé pre rozhodnutie súdu relevantné myšlienkové postupy a úvahy, ktoré viedli súd prvej inštancie k takémuto spôsobu rozhodnutia. Pokiaľ nie je zrejmé, aký právny záver o skutkovom stave veci urobil súd prvej inštancie v rozsúdenej veci, teda akú tzv. skutkovú vetu podrobil právnej kvalifikácii, bez odôvodnenia vzťahu medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, je potrebné prijať záver, že takéto rozhodnutie je zaťažené vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

22. Vo vzťahu k určaniu výšky výživného súd prvej inštancie uviedol v odseku 33. preskúmaného rozsudku, že nevychádzal z reálnych príjmov otca, ktoré sú nízke, ale zobral do úvahy najmä možnosti a schopnosti otca, ktoré mu umožňujú dosahovať vyšší zárobok, resp. snahu otca zamestnať sa v takej sfére, v ktorej zarobí oveľa viac peňazí. V ďalšom rozvinul úvahu o tom, že otec je šikovný v oblasti počítačov a preto súdu prvej inštancie nie je zrejmé, prečo sa neživí takouto prácou. Z obsahu preskúmaného rozsudku však nie je zrejmé, z akého príjmu (konkrétnej kvantifikovanej výšky príjmu), ktorý by otec mohol dosahovať, súd prvej inštancie v konečnom dôsledku vychádzal pri rozhodovaní o zvýšení výživného a ako k tomuto potenciálnemu príjmu súd prvej inštancie dospel. Ničím nepodložené úvahy súdu prvej inštancie o tom, že otec by mohol dosahovať vyšší príjem (? aký a kde) a mohol by sa zamestnať v počítačovej oblasti (? u koho a s kým pracovným zaradením) nie sú postačujúce pre zhodnotenie možností a schopností otca platiť výživné pre maloleté deti práve v určenej výške. Tu odvolací súd považuje za potrebné podotknúť, že ani prípadné vynásobenie príjmu otca zo súčasného zamestnania tak, ako tomu bolo v predchádzajúcom rozsudku o výživnom, bez akéhokoľvek zdôvodnenia tohto postupu, nie je postačujúce. V ďalšom súd prvej inštancie vo vzťahu k určaniu výšky výživného nedostatočne konštatoval, že otcovi by mohli byť vyplatené okrem mzdy i prémie, avšak bez toho, aby si akýmkoľvek spôsobom overil, či sa tak skutočne stalo. Tiež súd prvej inštancie konštatoval, že otec naďalej poberá benefity a výhody od zamestnávateľa, avšak ničím toto svoje strohé konštatovanie nezdôvodnil a nedoložil, pričom ani neuviedol o aké benefity a výhody, v akej výške by sa malo jednať. Napokon súd prvej inštancie ani ničím nepodložil svoje závery o tom, že otec bol zo všetkých spoločností vyhodnený pre neplnenie pracovných povinností, teda neuviedol z ktorých spoločností, kedy a z akého dôvodu, keď otec navyiac v odvolaní rozsiahlo tento záver súdu prvej inštancie napáda podrobným opisom prierezu predchádzajúcich zamestnaní a dôvodov skončenia pracovných pomerov. Postup súdu prvej inštancie, že s ohľadom na súčasný príjem otca, jeho možnosti a schopnosti, je otec schopný platiť výživné na maloletej deti vo zvýšenej výške, nie je riadne a zrozumiteľne odôvodnený a odvolaciemu súdu nezostáva skonštatovať, že preskúmaný rozsudok postráda dostatočné zdôvodnenie a odvolacie námietky otca sú tak opodstatnené.

23. Odvolací súd zdôrazňuje, že mimosporové konanie je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav veci, teda v rámci dokazovania sa nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje sa vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

24. Povinnosťou súdu prvej inštancie v intenciách vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu je komplexne vyhodnotiť pomery účastníkov konania, zistiť dôsledne príjmy rodičov a spolužijúcich osôb za rozhodné obdobie predchádzajúce minimálne 12 mesiacov pred podaním návrhu až do rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale aj ich výdavky a posúdiť ich opodstatnenosť. V zmysle vyhľadávacej zásady, vzťahujúcej sa na nesporné konania, je potrebné objektivizovať príjmy a ustáliť zárobkové a majetkové pomery rodičov, možnosti a schopnosti otca platiť matkou žiadané zvýšené výživné.

25. V súhrne vzhľadom na uvádzané sa tak vec dostala do takej polohy, v ktorej by náprava pochybení súdu prvej inštancie vyžadovala takú mieru ingerencie odvolacieho súdu, ktorá by v skutočnosti mala za následok aj nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie (úlohou odvolacích súdov napriek preneseniu na ne určitých činností vyžadovaných skôr od súdov prvej inštancie je totiž stále prieskum správnosti rozhodnutí súdov prvej inštancie s prípadným doplnením dokazovania a nie vykonávanie základného dokazovania).

26. Keďže s poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie náležitým nezisťovaním všetkých relevantných okolností potrebných pre posúdenie pomerov účastníkov konania, pričom nevykonal i ďalšie dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a tým neposúdil všetky do úvahy prichádzajúce rozhodné okolnosti daného prípadu, pričom rozsudok ani dostatočne neodôvodnil, odvolací súd s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b), c) Civilného sporového poriadku rozsudok súdu prvej inštancie, vrátane závislého výroku o náhrade trov konania, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

27. Žiada sa dodať, že u nepreskúmateľného rozhodnutia nemožno hodnotiť správnosť relevantných právnych otázok, ani vady prvoinštančného konania, preto bolo nutné tento rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a otvoriť súdu prvej inštancie procesný priestor pre vydanie nového rozhodnutia, ktoré nebude postihnuté zmieneným deficitom. Rovnako nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je len prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania, čo vylučovalo prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu s konečnou platnosťou.

28. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, bude opätovne vec posúdiť, vrátane doplnenia dokazovania v naznačenom smere, ktoré je nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty otca, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom po zvážení všetkých preukázaných okolností daného prípadu vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

29. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

30. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).